

Mięso jako
światopogląd

Emma Goldman
Mama Anarchia

Kiedy Gombrowicz
nie był pisarzem

Lekcja zbrodni
z nienawiści

PRZE KROJ

NR 37 (3504) / 10 WRZEŚNIA 2012 / CENA 3,99 ZŁ

WWW.PRZEKROJ.PL

w tym 8% VAT

Palnę podlewa się wolnością

INDEKS
371424

37
>

SUKCES

Nowy numer w sprzedaży, a w nim:

- Sir Jonathan od iPada
- Operacja „Samum”. Jak było naprawdę?
- Od wizjonera do milionera

POBIERZ APLIKACJĘ
NA SWÓJ TABLET

www.sukcesmagazyn.pl

PRZEKROJ

Założył w roku 1945
w Krakowie redaktor
Marian Eile

NIE PISZEMY O TYM, ŻE...

... wystartował właśnie nowy miesięcznik katolicki pt. „Egzorcyista” kierowany przez osobę świecką. Jak zapewnia wydawca (Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne), tytuł „nie stawia na sensację, jego cel to obrona przed agresywną promocją magii i okultyzmu, a poza tym nie ma żadnej konkurencji na rynku”. Na kredowym.

... pewien ksiądz z Opolszczyzny już od kilkunastu miesięcy tłumaczy (głównie zaskaniając się tajemnicą spowiedzi), skąd wziął 2,5 mln zł, które pożyczył pewnemu biznesmenowi. Wyjaśnił, że mężczyzna kiedyś wyciągnął jego auto z rowu i dlatego odwdziaczył się pożyczką na rozruch biznesu. Urząd skarbowy żąda od księdza blisko 1,9 mln zaległego podatku.

... prezydent Komorowski podczas wystąpienia na xx Międzynarodowym Salonie Przemysłu Obronnego w Kielcach zapowiedział inwestycje w program obrony powietrznej. Dodał też, że świetnie współpracuje mu się z ministrem obrony narodowej, czyli z rządem PO.

... profesor filozofii Zbigniew Mikołajko poważnie się zaburzył i w serii tekstów zaatakował kobiety z wózkami dziecięcymi, które jego zdaniem naruszają swoją obecnością jego godność.

... do Warszawy przypłynęły trawą niedrogie warzywa i owoce, żeby udowodnić, że pośrednicy generują gigantyczną zwyżkę cen produktów rolnych. Tratwa wyruszyła z Nieprowic w gminie Złota Pińczowska, akcja ma tytuł „Od rolnika do pośrednika 3000 proc. znika”.

... w Warszawie płoną elektrociepłownie. Chyba za szybko... wciąż przecież jest lato.

MAREK RACZKOWSKI

MAGDA PAPUZIŃSKA

Mamy też prawdziwych sportowców

Pelne trybuny, rozentuzjasmowani kibice, szczęście zwycięzców i łzy przegranych, tytuły „Londyn oszalała na punkcie paraolimpiady”, wpisy w Internecie: „Rywalizacja paraolimpijczyków jest bardziej emocjonująca niż na prawdziwej olimpiadzie”. Ale która olimpiada jest prawdziwa? Czy ta, na której polscy sportowcy zdobyli 10 medali i zajęli 30. miejsce w klasyfikacji państw, czy ta, na której zdobyli 26 medali (stan na czwartek, do zakończenia igrzysk jeszcze trzy dni) i wywindowali Polskę na dziewiąte miejsce? Czy ta, którą pokazywała na żywo nasza telewizja, czy ta, która na to nie zasługiwała?

Właściwie nie ma nic dziwnego w tym, że polscy niepełnosprawni sportowcy okazali się o tyle sprawniejsi fizycznie i psychicznie od pełno-

sprawnych. Wystarczy się rozejrzeć dookoła, by sobie uświadomić, że już samo życie jest dla nich niezłym treningiem. Wysokie krawężniki, idiotyczne schodki, popsute windy, wąskie drzwi i tysiące innych głupich barier pozwalają zaoszczędzić na obozach kondycyjnych. O kondycję psychiczną zadbał LOT, w ostatniej chwili odmawiając przewiezienia do Londynu sprzętu paraolimpijczyków.

Jeśli więc stworzyliśmy im tak doskonałe warunki do trenowania siły i wytrzymałości na każdym kroku, nic dziwnego, że ich medale są znacznie mniej warte niż te „prawdziwe”. Zwykli sportowcy za złoty medal w Londynie dostali ok. 120 tys. zł, za srebrny 80, za brązowy 50. Niezwykli otrzymają odpowiednio 18, 12 i 9 tys. zł.

LAST MINUTE KRZYSZTOF PŁYTA

Zagadki językowe. PARA: dlaczego „paraolimpiada” dobrze, a „parabanki” źle?

MAREK RACZKOWSKI

PRZEDE WSZYSTKIM

- 8 **Palmyzantka miejska.** – Prawica boi się palmy dlatego, że jest ona naładowana poczuciem humoru – mówi artystka **Joanna Rajkowska** w rozmowie z **Sebastianem Cichockim**
- 12 **Paraolimpijczycy** – zdrowi, piękni, silni, uczciwi i mądrzy
- 13 **Państwo szykuje się do wojny z obywatelami**, a ci już nie widzą swojej przyszłości w obecnym ustroju – twierdzi **Ostolski**
- 14 **Naftowi nałogowcy kontra Arktyka.** O co chodzi w kampanii „Uratuj Arktykę” – wyjaśnia **Maciej Muskat**, szef polskiego Greenpeace’u
- 15 **Premier i bolenie** – felieton **Ziomeckiego**
- 16 **Zginął, bo był gejem.** Z rodzicami zamordowanego 21-latką, **Judy i Dennisem Shepardami**, o zbrodniach z nienawiści – rozmawia **Agnieszka Fiedorowicz**
- 18 **Opowieść o prawdziwym dziennikarzu.** **Günter Wallraff** uprawia dziennikarstwo wcieleniowe od ponad 40 lat. Tym razem opisał pracę w firmie kurierskiej – pisze **Magda Papuzińska**
- 21 **Jak długo będziemy znosić paprotkowanie kobiet** – pyta **Dryjańska**
- 22 **„Burza” w Rozembarku, czyli trudna lekcja historii.** Ania dostała jedynekę, bo opowiedziała o partyzantach to, co usłyszała od dziadka, a nie to, czego uczył podrećnik. Czy po latach spychania i ideologizacji historii w szkołach jest jeszcze czego bronić – zastanawia się **Tomasz Bohajedyn**
- 24 **Anarchistka na drodze do wolności.** O **Emmie Goldman**, żydowskiej dziewczynie z Kowna, która została najbardziej znaną anarchistką świata – napisali **uczniowie i nauczyciele Liceum im. Jacka Kuronia**

CYWILIZACJA OD ŚRODKA

- 28 **Mięso i polityka.** Realia przemysłowej hodowli zwierząt dramatycznie odbiegają od tego, co możemy zobaczyć w telewizyjnych programach rolniczych – przekonuje **Jarosław Urbański**
- 30 **Otwórzcie klatki!** Ruch obrony praw zwierząt wyrósł z tych samych założeń, co te walczące o równouprawnienie kobiet i innych wykluczonych grup – wyjaśnia **Dobrusia Karbowski**
- 32 **Autorytety = zaraza.** O położniku **Ignáciu Semmelweisie**, który odkrył, że trzeba myć ręce, i przypłacił to zdrowiem – pisze **Tomasz Borejza**
- 34 **Sikać na stojąco** każda może – zapewnia **Patrycja Dołowy**

KONIEC Z KULTURĄ

- 36 **Punkowy makaron na uszy.** O skinheadach grających punka w Chinach rozmawia z **Lei Junem Marcelina Obrzydowska**
- 38 **Klezmer, komunista, awanturnik.** **Daniel Kahn**, lider klezmerskiego zespołu, opowiada o swojej muzyce **Aleksandrze Bilewicz**
- 41 **Kto tu kogo złupi** – zastanawia się **Piątek**
- 42 **Jak przemytnik został pisarzem.** Pirenejska przygoda **Witolda Gombrowicza** to wciąż biała plama w biografii pisarza – o tym epizodzie opowiada **Klementyna Suchanow**
- 45-48 **Jacek Nizinkiewicz** prezentuje ostatnie płyty lata, a **Julia Kubisa** poleca książkę o wyzwolonej księżniczce **Roberta Munscha**

ZAWSZE W PRZEKROJU

- 3, 4, 35, 49, 50 **Raczkowski**;
35 **Też pytanie**;
49-50 **Rozmaitości z krzyżówką**

PRZEKROJ

ADRES REDAKCJI: ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa, 22 463 30 300, www.przekroj.pl, e-mail: doredakcji@przekroj.pl lub imie.nazwisko@przekroj.pl **REDAGUJE ZESPÓŁ:** Roman Kurkiewicz (redaktor naczelny), Aleksandra Bilewicz, Katarzyna Czarnačka, Patrycja Dołowy, Agnieszka Fiedorowicz, Julia Kubisa, Magda Papuzińska, Jacek Tomczuk, Klementyna Suchanow, Maria Świątlik **ROZMAITOŚCI, KRZYŻÓWKI:** rozrywka@przekroj.pl, Marcin Pieszczyk, Kaliber 45 **PROJEKT GRAFICZNY:** Kasper Skirgajło-Krajewski **PRACOWNIA GRAFICZNA:** Andrzej Figatowski **FOTOTEKA:** foto@przekroj.pl, Katarzyna Serek, Franciszek Mazur **KOREKTA:** Ling Brett **OBROBKA ZDJĘĆ, PRZYGOTOWANIE DO DRUKU:** Bogumiła Kreczmańska, Bartosz Wojcik, Tomasz Kieras, Krzysztof Rzeszotek **STRONA INTERNETOWA I IPAD:** serwisypłatne@rp.pl, Cezary Niewiarowski, Renata Wróbel **WYDAWCA:** PRESSPUBLICA SP. Z O.O. ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa **PROMOCJA I MARKETING:** Agnieszka Gajzler – Dyrektor Marketingu i Rozwoju, Michał Krzesniak – Kierownik Marki (michal.krzesniak@presspublica.pl) **BIURO REKLAMY:** Presspublica sp. z o.o. ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa; faks: 22 628 05 88, 22 463 00 00; automatyczna centrala telefoniczna: 22 4630 + numer wewnętrzny; łączenie przez telefonistkę 22 463 30 300 **DYREKTOR DZIAŁU AGENCYNIEGO:** Filip Weichert – 22 463 01 88 reklainfo@presspublica.pl druk: RR Donnelley.

GREMI
GRUPA

PRENUMERATA TYGODNIKA „PRZEKROJ”

PRENUMERATA REDAKCYJNA Cena prenumeraty 2012 r.: roczna: **166,40 zł**, półroczna: **83,20 zł**, kwartalna: **41,60 zł** Zamówienie na prenumeratę należy składać: e-mailem: prenumerata@przekroj.pl lub faxem: 22 621 22 61. Dodatkowe informacje pod nr. tel. 800 120 195 **PRENUMERATA KOLPORTERSKA** oddziały Ruch SA, www.prenumerata.ruch.com.pl, urzędy pocztowe **PRENUMERATA E-WYDANIA** www.egazety.pl **PRENUMERATA ZAGRANICZNA** Ruch SA www.ruch.pol.pl; 22 693 67 75; 22 693 67 82; 22 693 67 18

DOSTĘP NA STRONĘ WWW I WERSJĘ NA IPADA

Cena abonamentu na iPada i w Internecie: tygodniowy – **3,69 zł**, kwartalny – **30,75 zł**; roczny (z rabatem 30 proc.) – **99 zł**. Do wykupienia na www.przekroj.pl oraz w App Store. Informacje: wsparcie@przekroj.pl

2012
HULTI TITELLE HULTI
NAGRODA WYDZIAŁU PISarzy

Okładka:
Małgorzata Gurowska

Artykułów niezamówionych nie zwracamy. Redakcja zastrzeżenie sobie prawo do zmian i skróć w nadesłanych artykułach i listach.

EKSMISJA POLICYJNYMI PAŁAMI

Grupa kilkudziesięciu osób próbowała powstrzymać eksmisję niepełnosprawnej kobiety i jej dorosłego syna na ulicy Hożej w Warszawie. Policjanci jednak, do spółki ze strażakami, brutalnie rozbili blokadę i utworowali komornikowi drogę

Niewiele widziałem, bo na samym początku akcji policjant wsadził mi palec w oko, mam teraz wylew i erozję rogówki – relacjonuje jeden z blokujących, pragnący zachować anonimowość. – Dwoch policjantów wyciągnęło mnie z mieszkania. Na klatce schodowej utworzyli klasyczną ścieżkę zdrowia – na każdym schodku stał jeden mundurowy i bił mnie albo kopnął. Wiedzieli, jak bić, żeby bolało. Kiedy już mnie puścili i wstałem, podszedł do mnie policjant w cywilu i kopnął w kolano – opowiada. – Poprosiłem o numer służbowy, ale oczywiście nie podał, podobnie jak żaden z policjantów, chociaż to ich prawny obowiązek. Zresztą po całej akcji część policjantów odjechała, a na ich miejsce przyjechali nowi, więc nie mogliśmy ich zidentyfikować – kończy.

Dore kontra rencistka

Problemy pani Iwony Grabczy trwają od momentu, kiedy kilka lat temu kamienica, w której mieszka, została odzyskana przez spadkobierców przedwojennych właścicieli i sprzedana spółce Dore. Spółka drastycznie

podniosła czynsze oraz zaczęła nękać lokatorów na różne sposoby, m.in. naliczając sztuczne długi, pomimo że płacili w terminie. Na podstawie takiego „długu” został wydany nakaz eksmisji pani Iwony i jej 22-letniego syna. Później sąd uznał, że dług był fikcyjny, a obecnie toczy się postępowanie o przywrócenie lokatorce prawa najmu. Rozprawa planowana jest na 6 grudnia, jednak nie czekając na koniec postępowania, spółka postanowiła eksmisytować niepełnosprawną kobietę.

W międzyczasie zastraszona przez Dore kobieta postanowiła wystąpić o lokal socjalny, jednak mieszkanie o powierzchni 15 mkw., które jej zaoferowano, nie było przystosowane do potrzeb osoby posiadającej II grupę inwalidzką. – Chodzi mi tylko o to,

żeby dostać pokój, który można będzie przedzielić ścianą. Syn jest dorosły, uczy się, ja mam grupę inwalidzką i zaświadczenia od lekarzy, że powinnam mieć osobny pokój – mówiła pani Iwona. Poza tym kobieta jest wysoko na liście oczekujących na lokal komunalny (o wyższym standardzie), a jeśli przyjmie lokal socjalny, straci to miejsce.

Pierwsza próba eksmisji miała miejsce w kwietniu tego roku. Wtedy jednak grupa kilkudziesięciu osób – działaczy organizacji lokatorskich, anarchistów, znajomych pani Iwony – usiadła na klatce schodowej i nie dopuściła komornika do drzwi.

Obłężenie i szturm na barykadę

W środę 5 września miała odbyć się kolejna próba eksmisji. Już od godz. 5 rano zaczęły pojawiać się zarówno grupy „blokujących”, jak i policja, która próbowała nie dopuścić ich do mieszkania pani Iwony. Do środka dostało się kilkanaście osób, reszta została oddzielona od budynku i mogła tylko biernie przyglądać się całej akcji.

Blokujący zbudowali w drzwiach niepełnosprawnej kobiety barykadę z mebli. Z okna zwiesili transparent „Miasto to nie firma”, przez megafon informowali zgromadzonych na ulicy o trudnej sytuacji pani Iwony oraz o tym, że jej sytuacja prawna nie jest jednoznaczna. Apelowali do policjantów i komornika, żeby odstąpili od wykonania eksmisji, krzycząc, że jest nielegalna.

Kiedy po trwającym kilkadziesiąt minut obłężeniu na miejscu pojawiła się straż pożarna, policja postano-

wiła przeprowadzić szturm. Strażacy do spółki z policjantami rozbili najpierw drzwi, a następnie barykadę z mebli siekierami i młotami.

Wtedy rozegrały się dantejskie sceny. Tak opisuje to jeden z blokujących, Maciej Ociepka: – Usiedliśmy na ziemi i złapałiśmy się za ręce. Policja zaczęła bardzo brutalnie wyrwać osobę po osobie, bijąc po ramionach i udach pałami. Część aktywiistów widząc beznadziejną sytuację, wstała, ale nawet kiedy dobrowolnie chcieli opuścić miejsce blokady, obrywali pałą i byli szarpani. Ci, którzy nie chcieli opuścić blokady, byli wywlekani za nogi i wleczeni po schodach – opowiada.

Kiedy policja wyrzuciła wszystkich blokujących, komornik zaczął wynosić meble pani Iwony, załadowano je do ciężarówki i przewieziono do przyznanego mieszkania socjalnego. Już po eksmisji na miejscu pojawiła się wicemarszałkini Sejmu Wanda Nowicka, która oznajmiła, że będzie interweniować u prezydenta Warszawy w sprawie lokalu socjalnego.

Ostatnio środowiska lokatorskie coraz częściej próbują blokować eksmisje, nie dopuszczając komornika do drzwi. W sporach lokatorów z właścicielami kamienic kluczową rolę odgrywają jednak policjanci, którzy występują jako de facto prywatni najemnicy, choć są opłacani z publicznych pieniędzy. Wszystko w imieniu obrony „świętego prawa własności”, którego władze bronią ze znacznie większym zapalem i zaangażowaniem niż prawa do mieszkania albo prawa do godnego życia.

KRZYSZTOF PACEWICZ

Dariusz Borowicz/AG

Tomasz Gzell/PAP